

175 години от рождението на Захари Стоянов

Сребърна възпоменателна монета
от серията „Българско възраждане“
Емисия на БНБ

Фотография на Захари Стоянов (Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ – Български исторически архив, сбирка „Портрети и снимки“ – С II 1380)

Фотография на Българския таен революционен комитет (Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ – Български исторически архив, сбирка „Портрети и снимки“ – С III 115)

Zahari Stoyanov's photograph (St. St. Cyril and Methodius National Library – Bulgarian Historical Archive, Portraits and Photographs Collection, C II 1380)

The Bulgarian Secret Central Revolutionary Committee's photograph (St. St. Cyril and Methodius National Library – Bulgarian Historical Archive, Portraits and Photographs Collection, C III 115)

Българската народна банка изказва благодарност на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ за предоставените снимки.

The Bulgarian National Bank gratefully acknowledges the St. St. Cyril and Methodius National Library for provided photographs.

175 Years since the Birth of Zahari Stoyanov

Silver Commemorative Coin
Bulgarian Revival Series
BNB Issue

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА
БАНКА

BULGARIAN
NATIONAL
BANK

Рожденото име на бележития българин Захари Стоянов е Джендо Стоянов Джедев. Житейският му път започва от с. Медвен, Сливенско, през 1850 г. в семейството на овчаря Стоян Далакчиев. Захари Стоянов остава в историята като български революционер, политик, журналист и писател, но и като организатор, участник и историограф на Старозагорското въстание (1875 г.) и Априлското въстание (1876 г.). Той успява да предаде детайлно тези героични събития, като създава най-ценния летопис за тях.

След Освобождението Захари Стоянов продължава да е активен участник в обществения и политическия живот на България. Той е сътрудник и редактор в редица популярни за времето си публицистични издания, като вестниците „Независимост“, „Свобода“, „Работник“, „Борба“, „Самозащита“ и др. Има основна заслуга за издаването на съчиненията на Любен Каравелов и Христо Ботев. Активен участник е в Съединението на Княжество България и Източна Румелия (1885 г.). В продължение на няколко години е депутат, заместник-председател и председател на Народното събрание.

Освен активната революционна и обществена дейност писателското дело на Захари Стоянов също има непреходна стойност в българската историческа и литературна памет. След Освобождението той се посвещава на каузата да съхрани спомена за националните герои. Така се раждат неговите фейлетони, очерци, биографии и мемоари, сред които: „Васил Левски (Дяконът). Черти от живота му“, „Христо Ботйов. Опит за биография“, „Черти из живота и писателската дейтелност на Любен Каравелов“ и др. Публицистичният му талант ярко отразява злосторната политическа действителност, критикува социалните недъзи, защитава и възхвалява националните ни герои, като призовава за почит към тях и заветите им. Фейлетоните му са с политическа окраска и страст, емоционални и критични. Най-голямото постижение на Захари Стоянов като писател е създаването на националния епос „Записки по българските въстания“. В този труд, в синтеза на мемоаристиката, хрониката и романа, писателят разказва житейския си път, като в детайли описва и двете въстания, в които участва, както и борбата му за оцеляване след убийството на Бенковски, преди да бъде заловен в Балкана.

Умира при неизяснени обстоятелства в Париж на 2 септември 1889 г.

The birth name of the prominent Bulgarian Zahari Stoyanov was Dzhendo Stoyanov Dzhedev. He was born in the village of Medven, Sliven province, in 1850 into the family of the shepherd Stoyan Dalakchiev. Zahari Stoyanov remains in history as a Bulgarian revolutionary, politician, journalist and writer, but also as an organiser, participant and historiographer of the Stara Zagora Uprising (1875) and the April Uprising (1876). He managed to convey these heroic events in detail, creating the most valuable chronicle of them. After the Liberation, Zahari Stoyanov continued to be an active participant in the public and political life of Bulgaria. He was a contributor and editor in a number of publicistic editions popular at the time, such as the newspapers 'Nezavisimost', 'Svoboda', 'Rabotnik', 'Borba', 'Samozashchita', etc. He had a major merit for the publication of the works of Lyuben Karavelov and Hristo Botev. He was an active participant in the Unification of the Principality of Bulgaria and Eastern Rumelia (1885). For several years, he was a deputy, vice-chairman and chairman of the National Assembly of Bulgaria.

In addition to the active revolutionary and public activity, Zahari Stoyanov's writings also have an enduring value in Bulgarian historical and literary memory. After the Liberation, he dedicated himself to the cause of preserving the memory of the national heroes. Thus, his feuilletons, essays, biographies and memoirs were born, among them 'Vasil Levski (the Deacon). Features of His Life', 'Hristo Botyov. Attempt to Biography', 'Features of the Life and Writing Activity of Lyuben Karavelov', etc. His publicistic talent vividly reflected the current political reality, criticised social evils, defended and glorified our national heroes, calling to honour them and their messages. His feuilletons are politically coloured, passionate, emotional and critical. Zahari Stoyanov's greatest achievement as a writer was the national epic 'Zapiski po Balgarskite Vastaniya' ('Notes on the Bulgarian Uprisings'). In this work, in the synthesis of a memoir, chronicle and novel, the writer recounts his life's path, describing in detail both uprisings in which he participated and his struggle for survival after Benkovski's murder before being captured in the Balkan mountains. He died under unclear circumstances in Paris on 2 September 1889.